

ЩИШИ ДУЬНЬЯ

Ахтынская районная общественно-политическая газета

“НОВЫЙ МИР”

1928-йисалай акъатзава. №41 (9009) арбе, 8-октябрь, 2025-йис.

Къимет 10 манат

12+

Играми чи муаллимар! За Квез Куь пешекарвили сувар риклин сидкьидай мубаракзава. Куь гъар са югъ шадвилерал ва хъуьруьнрал ацлурай. Анжах чпин кIвалахдал риклин сидкьидай къару инсанривай школада зегъмет чIугваз жеда. Куьне неинки муаллимовилин кIвалахдиз жуван вири уьмуьр, чирвилер, гъаки кланивални багъишзава. Руьгъдин чимивилий, камаллувилай, дуьзенивилий ва чIехи сабурдай Куьн сагърай. Къуй Квехъ бахтлувал ва сагъламвал, агалкъзавай несилдиз чирвилер ва тербия гуниг гъар йикъан кIвалахда мадни чIехи агалкъунар хъурай. Квез муаллимин сувар мубаракрай!

«Ахцегъ район» МР-дин кьил А-К.Н. ПАЛЧАЕВ

Райондин кьилиз – Чухсагъулдин чар

Дагъустандин «Сад тир Россия» партиядин региондин отделениедин XXXV конференциядал кIвалахдин нетижаар къуна ва цIийи кадрияр тайинарна. Къейд ийин, конференциядал Ахцегъ райондин кьилин хъсан кIвалах къейдна. Гъа икI, муниципалитетдин кьил Абдул-Керим Нажмудинович Палчаев Дагъустан Республикадин Кьил Сергей Меликован патай Чухсагъулдин чарчиз лайихлу хъанва. И награда адаз чкадин самоуправлениедин векилвалдай органриз сечкийрин кампаниядин сергъятра аваз мобилизациядин серенжемар тешкилуник ва кьиле тухуник аквадай хътин пай кутунай ганва.

Чна Абдул-Керим Нажмудиновичаз и награда риклин сидкьидай мубаракзава ва адахъ чандин сагъвал ва райондин абадвал патал кьиле тухузвай кIвалахра мадни еке агалкъунар хъана кланзава.

Гриппдин вилик пад къан

Даш АЛИЕВ

6-октябрдиз райондин активдин нубатдин совещание Ахцегъ муниципалитетдин кьил Абдул-Керим Палчаева кьиле тухвана. Йикъан месэлайрив эгечIдалди вилик ада залдавайбуруз СВО-да игитвилелди телеф хъайи цуругъви Анзор Селягъован ва цIийи усурви Элифхан Салманован экуь къаматар рикIел хуьнин лишан яз са декьикада кисна акъвазун теклифна. Ахпа муаллимирз чпин пешекарвили сувар мубаракуналди, са жерге муаллимирз хъсан кIвалахдай райадминистрациядин ва республикадин просвещениедин Министерстводин патай Гъуьрметдин грамотаяр гана.

Ахпа гаф фтизиатр – духтур, ГБУ Ахцегъ ЦРБ-дин кьилин духтурдин заместитель Сабина Палчаевади къачуна. Ада алай вахт инфекциядин азаррикай хвена клани хаталуди тирдакайи ва района гриппдинни ОРВИ азарин мумкин тир эпидемиядин вилик пад къунин карда чпи тешкилнавай серенжерикай ихтилатна. «Санлай къачурла, гъелеллиг эпидемгъалар районда, шазандав гекъигай, хъсан я. Амма чун къайгъусуз хъана виже къведач: гъавадиз килигна чими партал алукулун, гриппдин прививкаар

авун теклифзава», – алава хъуьуна ада. Вичин рахунрин къвед лагъай паюна Сабина Лукъмановна районда чухутка азарди кьил хкажзавайдал акъвазна.

Духтурдин рахунриз талукъ яз, райондин кьил Абдул-Керим Нажмудиновича гъар са азар сагъардайдалай адан вилик пад къун регъят тирди къейдуналди, райондин идарайринни карханайрин руководителрал чпин коллективарни галаз больницадиз атана, медпрофилактикадин серенжемар вахтунда кьиле тухун тапшурмишна.

«Ахцах» тIвар алай футболдин школадин тренер Нурудин Багъирова 10-ноябрдилай футболлай республикадин турнир эгечIзавайдакай хабардарна. Республикадин дережада активнидаказ иштиракун патал вилик сифте класрин, школадин ва ахпа райондин школадин арайрин командайрин турнирар кьиле тухун лазим тирди рикIел хкана.

Совещаниедал гъаки 18-октябрдиз Ахцегъ ичирин сувар ва акъажунай СССР-дин спортдин мастер Къурбан Агъасван тIварунихъ галай турнир кьиле тухуниз гъазурвилер акунин, призывдин план гун патал хуьрерин администрацияра военно-учётный столрин кIвалах активламишунин ва жавабдар маса месэлайрни веревирдна.

РД, АДМИНИСТРАЦИЯ МУНИЦИПАЛЬНОГО РАЙОНА «АХТЫНСКИЙ РАЙОН»

ПОСТАНОВЛЕНИЕ

29 сентября 2025 года

с.Ахты

№164

О мерах по организации отдыха, оздоровления и занятости детей, подростков и молодежи муниципального района в 2026 году

В целях организации и обеспечения полноценного отдыха, оздоровления и занятости детей и подростков в муниципальном районе «Ахтынский район», руководствуясь статьей 12.1 Федерального закона от 24.07.1998г. №124-ФЗ «Об основных гарантиях прав ребенка в Российской Федерации», Федеральным законом от 06.10.2003г. №131-ФЗ «Об общих принципах организации местного самоуправления в Российской Федерации», Уставом муниципального района «Ахтынский район», **постановляю:**

1. Считать возможным открытие в муниципальном районе пришкольных оздоровительных лагерей дневного пребывания детей по согласованности с Министерством образования и науки Республики Дагестан по части их финансирования и Территориальным отделом Управления Роспотребнадзора по Республике Дагестан в Ахтынском районе:

1.1. на базе МКОУ «Ахтынской средней общеобразовательной школы» №1 им. С.С.Стальского с охватом детей на 100 мест в одну смену;

1.2. на базе МКОУ «Ахтынской средней общеобразовательной школы» №2 им. В. Эмирова с охватом детей на 80 мест в одну смену;

1.3. на базе МКОУ «Ахтынской средней общеобразовательной школы №3» с охватом детей на 45 мест в одну смену;

1.4. на базе МКОУ «Луткунской средней общеобразовательной школы» им. Героя России М.К. Магомеджанова с охватом детей на 110 мест в одну смену;

1.5. на базе МКОУ «Какинской средней общеобразовательной школы» им. Гусейнова С.М. с охватом детей на 45 мест в одну смену;

1.6. на базе МКОУ «Калукской средней общеобразовательной школы» с охватом детей на 40 мест в одну смену;

1.7. на базе МКОУ «Курукальской средней общеобразовательной школы» с охватом детей на 20 мест в одну смену;

1.8. на базе МКОУ «Хрюгской средней общеобразовательной школы» им. Академика РАЕН Эмирбекова Э.З. с охватом детей на 20 мест в одну смену;

1.9. на базе МКОУ «Зрыхской средней общеобразовательной школы им. Героя России С.С. Сулейманова» с охватом детей на 25 мест в одну смену;

1.10. на базе МКОУ «Хновский средней общеобразовательной школы им. Г.А. Алиева» с охватом детей на 20 мест в одну смену.

2. Начальнику МКУ «УКСМПит» муниципального района «Ахтынский район» Ганиевой К.М. согласованно с КУ «Управление образования», главами сельских поселений, руководителями образовательных учреждений, профсоюзными и общественными организациями:

2.1. подготовить план мероприятий по организации летнего отдыха детей и подростков;

2.2. организовать в летний период, различ-

ные формы отдыха, оздоровления, занятости детей и подростков, условия для развития туризма;

2.3. обеспечить участие учреждений культуры в организации отдыха и досуга детей и подростков во время летних каникул.

3. Исполняющей обязанности начальника КУ «Управление образования» Администрации муниципального района «Ахтынский район» Муталибовой З.А.:

3.1. согласовать с Министерством образования и науки Республики Дагестан вопрос о финансировании летних лагерей дневного пребывания детей в муниципальном районе «Ахтынский район»;

3.2. обеспечить комплектование оздоровительных лагерей квалифицированным, опытным педагогическим составом;

3.3. обеспечить полноценным питанием детей, охваченных летними оздоровительными лагерями дневного пребывания, а также спортивным оборудованием и инвентарем, средствами противопожарной безопасности;

3.4. завершить все работы по подготовке оздоровительных лагерей муниципального района дневного пребывания детей в срок до 01.06.2026г.

4. Рекомендовать: директору ГКУ РД ЦЗН в МО «Ахтынский район»; главам сельских поселений муниципального района «Ахтынский район»; руководителям образовательных учреждений муниципального района «Ахтынский район» содействовать временному трудоустройству детей в возрасте от 14 до 18 лет во время летних каникул.

5. Рекомендовать ГБУ РД «Ахтынская ЦРБ» принять меры по обеспечению детских оздоровительных лагерей дневного пребывания детей необходимыми медикаментами, организовать и провести медицинские осмотры детей, пребывающих в оздоровительных лагерях.

6. Рекомендовать МО МВД России «Ахтынский» принять меры по обеспечению безопасности проезда детей к местам отдыха во время летних каникул, а также в период пребывания в оздоровительных лагерях.

7. Рекомендовать ТО Управления Роспотребнадзора по Республике Дагестан в Ахтынском районе обеспечить надлежащий контроль за соблюдением санитарно-гигиенических норм в работе оздоровительных лагерей дневного пребывания.

8. Районной межведомственной комиссии обеспечить координацию работы учреждений по организации и проведению летнего отдыха детей.

9. Контроль за исполнением настоящего постановления возложить на заместителя главы муниципального района «Ахтынский район» Гамзаева Р.Г.

Глава муниципального района «Ахтынский район»

А-К.Н. ПАЛЧАЕВ

Яшлугурун вилик чун буржлу я!

Дашдемир ШЕРИФАЛИЕВ

Халкьарин арадин яшлугурун йикъан суварин мярекат «Яшлугурун вилик чун буржлу я!» лишандик кваз Ахцегь муниципалитетдин КЦСОН-дин залда кьиле тухвана. Яшлугурун йикъан суварин кьилин мана-метлебрикай сад яшлугурун хатур хуьнин, жегьилриз диде-бубадиз гьуьрмет авунин, несилрин арайрин хуш рафтарвилер хуьнин важиблувал рикел хкун, чирун я.

КЦСОН идарадин кьуллугъчийри мергьяматувилин нубатдин серенжем яз, суварин кьайдада безетмишнавай берекатлу столрихь кьил рехи хьанвай, далудихь уьмуьрдин девлетлу тежриба галай камаллу агъсакьалар чехи гьуьрметдивди кьаршиламишна.

Абур хуш келимайрал тебрикуналди, мярекат КЦСОН-дин кьуллугъчи Нари Мегьамедовади ачухна ва сифте гаф чпин директор Малик Агьмедоваз гана.

– Гьуьрметлу диде-бубайр, бадеярни чехи бубайр! Гьар садаз Кьвале чпин патав уьмуьрдин уькьлу-пуру дадмишнавай камаллу меслятчийрни насигъатчийр хуьн важиблу я. «Патав чехиди гьаттла, са чехи кьванцел хьайитлани алуьк» лугьуда эхир. Кье куьн чна кьунагьла-мишнава: са геренда ял ягъа, столдал алай няметар дадмиша, милли мани-макьамрихь калпагъа, ширин суьгьбетар ая. Къуй куьн чандин сагъвал, яргьи уьмуьр аваз балайрин кьилел алаз хьурай! Чи идарадин кьилин везифайр куь хатур-гьуьрмет хуьн, яшайишдинни медицинадин ва маса месэлайрай кьез алакьдай куьмекун я. И Кьвалах чун намуслувилелди ийиз алахъзава, – лагъана Малик Наримановича.

Гуя и келимайр тестикъарун яз музыкант Мегьамед Чураева «Диде» мани тамамарайдалай ва аялри кьуьлер авурдалай кьулух залдавайбуруз тебрикдин гаф «Ахцегь район» МР-дин кьил Абдул-Керим Палчаева кьачуна.

– Яшлугурун югъ мубаракуналди, за кьез риклин сидкьидай чандин сагъвал, веледри-

кай рикл динж яргьи уьмуьр хуьн тлалабзава. Хуьруьн чкада жематдиз яшайишдин кьулай шартлар яратмишун патал чна рекьер-хулар, ял ядай багъларни спортдин майданар туькьурзава, жегьилар куь патав гамукьун патал емиш багълар арадал хкизва. Чи ракларар кьез гьамиша ачух я, ша, чаз таквазвай са месэладин патахъай меслят кьалура. Кьевай, камаллу агъсакьалривай, чна тлалабзавайди анжах са кар я: жегьилриз и кралар кьимет эцигуниз, михьивал хуьн эвер це. Куь уьмуьрдин хьсан тежриба жегьилрив вахгуз алахъа.

Манидар Мегьамед Чураеван манийринни макьамрин арада тамадади тебрикдин гафар и цларарин автордиз, женгинин махсус операци-яда иштиракзавай игит рухвайрин дидеяр тир Резия Уружевадиз, Рая Эфендиевадиз, Маргарита Жамирзоевадиз, гьевескар шаир Севинжи Мургузалиевадиз (ада «Яшлугурун вилик чун буржлу я» шиир Келна), муаллимвилин зегьетдин ветеран Саират Магьмудовадиз, райондин дишегьлийрин Советдин председатель Таира Муспагьовадиз (ада вичин гаф манидалди алава хьувуна), зегьметдин ветеранар тир Имам Гьуьсейноказ, Мафизат Асалиевадиз, Камил Исмаилоказ, Алирза Ризасваз Екатерина Мамалиевадиз ва маса иштиракчийри гана.

Райондин руководстводи ва КЦСОН-дин коллективди чеб хьсандиз агъмишна гуьгьуьл кьачунай, абуруз сагърай лугьуналди, агъсакьалар гьиле савкъатарни аваз разивилелди хьфена.

РД, АДМИНИСТРАЦИЯ МУНИЦИПАЛЬНОГО РАЙОНА «АХТЫНСКИЙ РАЙОН»

ПОСТАНОВЛЕНИЕ

29 сентября 2025г.

с.Ахты

№165

Об утверждении Положения о муниципальной межведомственной комиссии по организации отдыха, оздоровления, занятости детей и подростков муниципального района

В целях организации и обеспечения полноценного отдыха, оздоровления и занятости детей и подростков в муниципальном районе «Ахтынский район», руководствуясь статьей 12.1 Федерального закона от 24.07.1998г. №124-ФЗ «Об основных гарантиях прав ребенка в Российской Федерации», Федеральным законом от 06.10.2003г. №131-ФЗ «Об общих принципах организации местного самоуправления в Российской Федерации», Уставом муниципального района «Ахтынский район», **постановляю:**

1. Утвердить:

1.1. Положение о муниципальной межведомственной комиссии по организации отдыха, оздоровления, занятости детей и подростков муниципального района «Ахтынский район» согласно приложению №1 к настоящему постановлению;

1.2. Состав муниципальной межведомственной комиссии по организации отдыха,

оздоровления, занятости детей и подростков муниципального района «Ахтынский район» согласно приложению №2 к настоящему постановлению.

2. Опубликовать настоящее постановление в районной газете «Шийи дуьнья» (Новый мир) и разместить на официальном сайте Администрации муниципального района «Ахтынский район» в информационно-телекоммуникационной сети «Интернет» <https://akhtymr.ru/>.

3. Настоящее постановление вступает в силу со дня его официального опубликования.

4. Контроль за исполнением настоящего постановления возложить на заместителя главы муниципального района «Ахтынский район» Гамзаева Р.Г.

Глава муниципального района «Ахтынский район»

А-К.Н. ПАЛЧАЕВ

С приложениями можно ознакомиться на официальном сайте МР «Ахтынский район»

РАЙОНДИН АЛАВА ОБРАЗОВАНИЕДИН ИДАРАЙРА

Аялриз ина сугьул туш

Лумуна АГЬМЕДОВА

«Гьар са аялдин руьгьда вичи лув гун патал, ахварай авудун лазим тир нуькI ксанва. И суьгьуьрлу нуькIрен тIвар яратмишун я», – лагъанай советрин машгьур педагог В.А.Сухомлинскийди. И гафари алай вахтундани чпин метлеблувал квадарнавач. Гьикъван фад аялдиз вич элкьуьрни кьунвай тIебиатдин гуьзелвал, музыкадин, шииратдин гуьзелвал акуртIа, ам кьилихрал атайла михьиди ва намуслуди яз чIехи жеда. Гьа ихьтин мумкинвилер алай аямда Ахцегьрин аялриз алава образованиедин идара-яр тир музыкадин ва художественный школайри, жегьил натуралистрин станцияди ва гьакIни аялрин яратмишунрин КIвали гузва.

Аялрин яратмишунрин КIвал (ДДТ) – им гьар са аялдивай итижлу танишвилер ва хийирлу машгьулатар жагьуриз жедай чка я. Ина аялривай гзаф крар чириз ва азад вахт хийирлудаказ кечирмишиз жеда. Алава образованиедин и идарада гьар са аялди, вичин рикIиз кIани кар жагьуэрзава. Ингье, и ва маса месэлайриз талукъ яз чна райондин аялрин яратмишунрин КIвалин директор Тамила Аллагьвердиевадихь галаз суьгьбетзава.

– Тамила Абдуражабовна, кIелдай цIийи йисан сифте варзин бегьем жезва. Аялривай кIелунрикай азад вахт хийирлудаказ ва итижлудаказ гьина кечирмишиз жеда ?

– Гьелбетда, аялри тарсарикай азад вахт жезмай кьван, хийирлудаказ кечирмишна кIанда. И рекъай чи аялрин яратмишунрин КIвалин менфятлувал екеди я. ДДТ-ди вичин эвел 1956-йисуз пионеррин ва школьникрин КIвалелай башламишзава. Кьиле сифте директор Эфендиев Абдулжалил Жамирзоевич аваз ина анжах 5 кружок кардик квай. 1990-йисуз Советрин Союз чуькIурунихь галаз алакьалу яз чи идарадин КIвалах дибдай дегиш хьана. Кье чи яратмишунрин КIвал – им йигиндаказ вилик физвай образованиедин идара я. Ина 400 далай виниз аялри чирвилер кьачузва. Бажарагьлу ва тежрибалу муаллимри чпин чирвилер аялриз жумартвилелди пайзава.

– Аялрин яратмишунрин КIвале вуч чирзава?

– Яратмишунрин КIвал – им вичи гьар йисуз конкурсра, фестивалра, концерта ва жуьреба-жуьре проекта иштиракзавай дуствилин ва яратмишунин еке хизан я. Аялриз са вуч ятлани цIийиди чирзава, абуруз чпин кьуватарихь инанмиш жез куьмекзава ва гьакIни суьгьбетар авунин бахтлу легьезяр пишкешзава. Чи идара, гьам яратмишунрин рекъай, гьамни материально-технический база мягькемарунал гьалтайла яргал ва лайихлу рехь фенва. Гзаф дегишвилер арадал атанва, амма дегиш тахьанвайди анжах муаллимрин патай аялрихь галаз авай рафтарвал я. Тарсар гьар юкьуз кьве сменада кьиле физва. Алай вахтунда ина аялривай технический, научно-технический, туризм ва краеведение, социальный, декоративно-прикладной, художественный хилерай чирвилер кьачуз жезва.

– Цийи гьихьтин кружокра кьиле физвай тарсари аялрин патай виридалайни еке итиж арадал гьизва?

– Завай тайин тир са тереф кьалуриз жедач. Аялриз вири бегенмиш я. Чун атуниз мажбур тир умуми образованиедин школа туш кьван. Эгер рикIиз тасир тавуртIа, аялар чеб иниз кьведач. Идаз акси яз, абур чиниз мад ва мад кьвезва. Им шад жедай кар я. Им акI лагъай чIал я хьи, аялриз чина сугьул туш. Кьейд ийин, ина вири крар ийиз жезва: кьугьунариз, манияр лугьуз ва кьуьлериз, хурунар ва сугьбетар ийиз. Кьилинди ам я хьи, ина дуствал мягькем жезва.

Гадайрин патай судомоделированиеди ва робототехникади еке итиж арадал гьизва. Судомоделированиедикай чна 47 йисан тежриба авай, вич гьа и школадин тербиячи хьайи Мамаев Мавлудин Мегьамедовичавай суьгьбет авун тлалабна.

– Чна чи кружокда аялриз парусникрин, гимийрин моделар туькьуриз чирзава. И карди аялриз математика, физика ва са жерге маса дисциплинаяр чирунин рекье куьмек гузва. Ада аялрин инженервилер бажарагь, яратмишунрин ва планламишунин фикирар вилик тухузва. Чи аялар республикадин ва районрин арадин конкурсрин иштиракчийр я. Абурун жергеда Ахцегьрин 2-нумрадин СОШ-дин ученик Хади Эминов ава. Ам Мегьарамхуьре ва Махачкьалада кьиле фейи конкурсра кIвенкIевчи ва призрин чкайриз, гьакIни грамотахиз лайихлу хьана. Вичин нубатда, райондин кьил Абдул-Керим Нажмудиновича Хади Эминован агалкьунриз кьимет гана. Кьилди кьачуртIа, ам муниципалитетдин кьилин патай пулдин пишкешдиз ва грамотадиз лайихлу хьана. Вири ибуру, шаксуз, и жегьил цIийи агалкьунрихь гьевесламишда. Чаз ина квадрокоптеррин кружокни ачухиз кланзавай. Амма дуьньядин чIуру гьалар себеб яз чавай ам гьелелиг кардик кутаз хьанвач, – лагъана Мавлудин Мегьамедовича.

Робототехникадин тарсар Пашаев Гьасман Зейнидиновича гузва. Ина абуруз махсус программайрикай менфят кьачуналди, конструкторрин куьмекдалди проект туькьуриз, роботар кIватIиз ва абуруз программа гуз вердишарзава. Аялриз ина гьар са кардиз диктетдивди килигиз, яратмишунин тегьерда фикир гуз, ва сад тир командада кIвалахиз чирзава, – лугьузва муаллимди.

«Муаллим, вун чимивал пайзавай рагъ хьухь, инсандин гьиссералди девлетлу накъв хьухь, вуна ви ученикрин неинки са зигьинда, гьакI рикIера ва руьгьбери чирвилерин мягькем бинеяр гьатдайвал ая» – лагъанай зурба педагог И.А.Амонашвилиди. Винидихь инал гьанвай еке камалэгьлидин гафарихь галаз чун рази хуьн лазим я. ГьикI лагъайтIа, муаллимри гьечIи аялрин рикIериз таьсирзава. Абур адан гьавурда акъаз, адал лап рикIивай ашукъ жез, адаз жуван рикIин чимивал багьишиз ва адахь инанмиш жез чалишмиш жезва.

Алава образованиедин муаллимри гьар са аялдиз вичин лазимвал, метлеблувал, надирвал гьисс ийиз, яваш-яваш абурун яратмишунрин алакьунар ачухариз куьмекзава. Мадни лугьуда хьи, чун вири аялвилей атанвайбур я. Аялвилин йисар гьихьтинбур яз рикIел аламуькьатIа, аялрилай чпелай ва гьакIни абурун уьмуьрда гьихьтин муаллимар жедагIа гьабурлулай аслу я. Яратмишунар – им кьетлен са алам я. Къуй аялрин яратмишунрин КIвалин коллективдихь цийи агалкьунар хьурай ва абурухь алакьунар авай тербиячийрин кьадарни кьвердавай артух хьурай!

ЭКОНОМИКА

Ахцегь район. Вилик финин рекьер

Нариман ГЪАЖИЕВ, РД-дин государстводин 1-дережадин советник

(Эвел 40 нумрада)

Жеда ахцегьвийрихь чпин балугьар

Чуларин емдал малар хуьн гьисаба кьун тавуртла, балугьар гьасилун дуьньяда виридалайни хийирлу хел яз гьисабзава. Самур ва Ахтычай вацлар, гьаклни абурун хилери Ахцегь райондин вири чилер зулар-зулар авунва. Балугьар туьретмишун патал чпел са шумуд километрдин яргьивал алай дигидай кьаналрихь гележег ава. Абурун патарив агьалийриз чпин усадьбайра балугьар кутадай вирер туькьурдай мумкинвални ава.

Вацларин патав гвай, сел атайла цалахьзавай цик акатзавай чилер кьумадикийни чиргьедикай ибарат я. Эгер ина бульдозердалди са метрдин деринвал авай фур эгьуй- найтла, ам тадиз алциф целди ацлзтва. Идалайни гьейри, михьи цин тиебии чешмеярни (булахрин ятар) тлимил авач. Инра форель ва багьа жинсинин са жерге маса балугьар, гьаклни дигидай кьаналрин ва вацларин рагул ятара хьсандиз

туьретмиш жедай маса балугьар (карп, толстолобик ва икI мад) чIехи ийидай мумкинвилер ава.

Райондин мулкунал, Ахтычай ва Самур вацларин алахьзавай церик акатзавай векьин чкайра вацлун кьерехар хуьдай тадаракар (габион) эцигунин нетижада балугьар гьасилдай вирер патал кьве виш гектардилай тлимил тушиз чилер чара ийиз жеда. Кеферпатан Осе- тияда форель балугьар кутуна хуьзвай ихьтин вирери са гектардай 700 центнер кьиметлу ва вичихь муьштерийрин патай еке игьтияж авай продукция гузтва. Иранда ва Туьркняда форелар кутунвай вирин са гектардай агьзур центнердилай артух продукция жезва.

Форелдин заланвал са килограммдин артухарун патал мал тукIвадайла кьезвзвай ивидал гьазурзавай 4 килограмм ярма ишлемишзавайди фикирда кьурла, форелар патал ужуж емдихь галаз алакьалу яз четинвилер арадал атун лазим туш. Анжах са Ахцегьа гьар юкьуз ири ва куь-

луь карч алай цIудралди малар тукIвазва, абурун иви гадарзава.

Район патал цIийи хел реклама авунин макьсаддалди чкадин властрин заминвилерин бинедаллаз булахрин цел форель ва кьаналринни вацлун рагул ятара карп балугьар гьасилунин мумкинвилер ахтармишдай са шумуд проект гьиле кьун лазим я. Гьа са вахтунда кредитар анжах махсус образование ва тIебии тушир шартIара балугьар гьасилунин карда тежриба авай ксариз гана кIанда. Сифте нубатда кредитар пешекарриз, гьатта райондин кьецепатай эвер ганвайбуруз гайитIа, хьсан я. Абуру сифтенисифте агьалийриз бицIи кIизриар (сеголетка) гьасилдай ва маса гудай питомникар тешкилдайвал.

Малум тирвал, лазим кьадар ятар авай чкайра Америкадин фермерри, чпин чилер махсус- даказ туькьурна, сом балугьар чIехи ийизва ва са гектар целай 200 центнер гзаф белок квай продукция гьасилзава. Им кьуьлелай ва я гьажибугьдадилай гзаф я. Кьилин- ди ам я хьи, балугьар гьасилун патал чил гьялунин хар-

жир авун лазим кьезвач. Кьиблепатани РагьакИндай патан Азиядин уьлквейра хуьруьн чкада яшамин жезвай саки гьар са хизандиз 20 кубометрдилай артух яд гьакьдай хсуси вирер ава. Ина хизандиз йисан кьилляй-кьилиз гьикьван лазим ятIа, гьакьван балугьар гьасилдай мумкинвал жезва. Ахцегь райондизни йиса 5-10 агьзур тонндилай тлимил тушиз форель ва карп балугьар гьасилун патал цин бес кьадар ресурсар ава. Хийирлуди тир и проект уьмуьр- диз кечирмишун патал са шумуд йисан вахтунда вацларин кьерехар дурумлудаказ хуьдай тадаракар государстводин ва хсуси такьатрин гьисабдай эцигун таьминарун ва вацIарикай чара авунвай алахьай цик акатзавай векьин чкайра балугьачивилин фермаяр туькьурун патал агьалийрив вугун лазим я. Форель ва карп гьасилунин тежриба кьунши Мегьарамдхуьруьн районда кIватIнава, гьаниз килигна балугьачивилин технологияр ахтармишун патал яргьал фин лазим кьезвач.

КIвалин кьушарин як гьар са хизандивай булвилелди гьасилиз жеда

Чуларани уьруьшра малар хуьнилай ва балугьачивилелай гуйгьуьнлиз, вичин хийирлувилел гьалтайла, пуд лагьай чкадал кьушчивал ала. Ида гьаклни са куьруь вахтунда вичиз авунвай харжияр арадал хкизва. ИкI, алай аямдин технологийрин куьмек-

далди, цицIиб ахьагьайдалай кьулухь кьве варз алатдалди ам пуд килограмм ем серф авунин нетижада килограммдилай артух залан жезва. Ихьтин технологийрикай Дагьустандин арандин районрини менфят кьачузва. Абуру Ахцегь районда ишлемишун хуьрерин агьалийриз, лугьудайвал, чпин кIвалеривай яргьал тефена, кьазанмишиз ва тухдаказ яшамин жез куьмек гуда.

Аграрный журналра ва газетра махсус тадаракар - 200-300 кака патал кIвалин инкубаторар ва гьабурулай хейлин чIехи - 1000 далай 3000 дал кьван какайра патал инкубаторар лазим чкайриз ракуьрун гьакьиндай абуру акьудзавай заводрин теклифар вахт- вахтунда чапзава. Як патал гьасилзавай бройлерный верчерин, гьаклни гзаф какайра хадай верчерин цицIибар гьасилун патал какайра Дагьустандин ва я кьунши регионрин кьушчивилин фабрикайрай кьачуз жеда. Кьушар патал махсус ем гьасилуник, текилдин кьиметар кьакьанбуру тахьун гьисаба кьуна, райондин кьене кьил кутуртIа жеда. И карда районда авай регьвер ишлемишиз жеда. Ида районда неинки гьар са хизан (гьаклни школяр, азарханаяр) вахт-вахтунда кьушарин якIалди ва какайралди таьминардай, гьаклни абуру базарда маса гудай мумкинвилер арадал гьида.

КIвалин кьушариз гудай хьчар ва техил гьасилун патал ишлемишиз жедай чилер дагьларай масанриз куьч хьайи хуьрерин патарив гва. Инра кьушчивилин фирмайриз кIвалах тешкилун патал чилер чара авуртIа жеда. Чил хьайила, инкубаторар, клеткайра ва кьушариз ем гун патал, цицIибар ва верчер лазим тир чимивал авай чкада хуьн патал герек маса тадаракар кьачудай кредитар чара авуна кIанда.

Кьушчивилиз харжнавай кредитрин пулар, адет тирвал, са йисалай тлимил вахтундилай арадал хквезва. Хуьруьн жематдиз неинки кьушарин какайра ва як, гьаклни цицIибар ва кьушарин махсус ем маса гун патал гьар са хуьре вичин фирмаяр хьуни мукьвал тир йисара агьалийрин суфрайрал абуру чпи гьасилнавай кьушчивилин продуктар пайда хьунал гьида.

КIвалин кьушарин якIун ва какайрин кьиметар кьвердавай хкаж жезвайди гьисаба кьурла, ида гьар са хизандиз хсуси продукция ишлемишунин нетижада йиса 25-30 агьзур манат кьенятдай мумкинвал гуда. Гьасилзавай кьушарин кьадар абуру маса гунин макьсаддалди 2-3 сеферда артухарайтIа, абуру ийизвай харжиярни арадал хкида, алава яз хизанриз йиса 50-60 агьзур манат кьазанжиярни гьида. Районда, санлай кьачурла, и рекьем тахминан 200 миллион манатдиз барабар жеда.

(КьатIама)

кьатканвай дустуниз, мукьва хьана, Арчуди, гьилер хкажна, гьарайна:

– Фо-о-ти-гьа-а!
Мягьтел хьайи инсанар сад садаз килиз амукьна.
– Яда, ам кьенвани на дуьа кIелиз! – хьел атана, хабар кьуна са агьсакьалди.
– КьенвачтIа, рекьиде ам, – жаваб гана Арчуди.
– Адаз амайди са кьве сят я.
Арчудин сивай и гафар акьатнамаз месе авай Цир, кьудгьун хьана, кIвачел акьалтна.
– Гьа зи бубадикай вак хьуй, – гьарайна ада, – вун амаз зун кьейитIа.
Гьа инлай кьарагьай Цир мад месик экечI хьу-вунач.

Ахцегь Мирза-Алидидин архив малум жезва

Назлы ШЕРИФАЛИЕВА

И мукьвара чаз ахцегьви Ширинбег Гьажи Мирзоевалай (агь-зуралай виниз араб чIалалди гьилин хатларин куьгьне ктабрин фонд арадал гьанвай и мугьмин кас чин тийидай кас Самур дерада авач жеде) агьадихь чна куь фикирдиз гьизвай чар атана. Буюр, дикьет це, Ширинбег муаллимдин теклиф-тIалабун кьилиз акьудур.

«Чи хьхинрин фондуниз ва илимдин «Ахты» центрдиз Аллагь рикIел алай ксари Мирза-Алидин хсуси архивдай тир чеб араб, туьрк ва перс чIалалар кхьенвай хейлин документар, гьилин хатларин ктабар, чарар астрономиядин календарар, расписанияр ва шиирар вахкана, пара кьадар сагьрай!

И кардихь галаз алакьалу яз, заз чи хуьруьн ва райондин кьайгьусуз тушир агьалийриз ийидай са тIалабун ава. Гьуьрметлур, эгер куь кIвалера араб чIалал кхьенвай гьилин хатларин куьгьне ктабар, чарар-цIларар аватIа, абурун

Девлет зегьметдин нямет я

Зегьмет кьачуз даклан са кесиб касди датIана капI-тIеат авуналди Аллагь-Тааладивай бахт, девлет тIалабиз йикьар-варцар акьудзавай. Эхирни са йифиз адаз ахвар аквада хьи, гуя Аллагьди «Вуна Шалбуздагьдин пIирел атана тIалаба, за ваз гуда» лугьуда. Хвеши хьайи кесиб кас пакамахь йиф кумаз кьарагьна, Шалбуздагь галайвал рекье гьатда. Дагьдин гуьтIуь жигьирдай хкаж жедайла, адал туьтуьна кIараб акIанвай жанавур гьалтIа.

– Икьван фад дагьда ви вуч ава, я инсан? – хабар кьада жанавурди.
– Бес йифиз заз ихьтин са хьсан ахвар акунва...– вичин сир, ахвар ачухда касди.

– Ингье зунни кефинавач, кьекьезвни хьижезвач, рекьизва. Дад-бидад, вуна Аллагьдивай зи дердинизни са дарман тIалаба тIун? – язух кьведайвал ялвармишда жанавурди. «Хьуй ман» лагьана, итимди вичин рехь давамар хьийида. Вилер кьуразвай са жегьил тарце аквада.

– Я инсан, вун гьиниз физва? – жузада а тарци.
– Валлагь, икI хьана, кье заз Аллагь-Таалади бахт, девлет гурвал я,– гьадазин рикIин мурад ва акур ахвар ачухда.

– Ингье, ваз аквазва хьи, зи гьални хьсан туш, кьуразва. ЖедатIа зазни са дарман- дава хабар яхь, – минетда тарци.
– Хьуй ман, – лагьана хиве кьуна, мад вичин рехь давамарда. Эхирни агакьда ам Шалбуздагьдин кукIва авай вирив, пIирев. Дастамаз кьачуна, кIпунал тIалабайла, адаз гуя гьавадай «Ви девлет дагьдин кIане ава!» лугьудай хьтин ван кьведа. Хвеши хьана, элкьвена хьфидайла, «Вун анжах са ви дердиниз атайди тирни?» – хабар кьада адавай Аллагь-Таалади.

– Багьишламиша, рикIелай алатна. Рекье зал азарлу са жанавурни кьуразвай тар гьалтна.

гьалдизни килиг тавуна, чаз малумара. Ана Ахцегьрин чи хуьрерин тарихдихьни медениятдихь галаз алакьалу малуматар, алаатай вахтарин кьисаяр, чи виликан машгьур инсанрин уьмуьрдикай делилар хьунухь мумкин я. Абуру лазим кьайдада саламатдиз хуьн ва гележегдин несилрив агакьарун патал чаз гьилин хатларин фондунин архив ава»

Кьейдин, Мирза-Али аль Ахты чи зурба камалэгьли алим, шаир я. Ада 25 йисуз Самур дерадин «Ахты-пара» азад обществода кьазивал авуна. Хийирдин гзаф маса крапилай алава, касди хсуси усадыбада вичин гьалал харжийрихь «Аллагь патал, халкь патал хьуй» лагьана, медресе эцигна, адаз гзаф йисара регьбервал гана. Советрин девирдилай эгечIна кьенин йикьал кьведалди ам светский мектеб яз ишлемишна. Алай вахтунда райондин регьбер Абдул-Керим Палчаеваз алимдин тIварунихь галаз алакьалу а чка вичин сифтегьан мурадда, яни медресе яз цийи кьилелай туькьур хьийиз кIанзава. Пара хьсан кар я, фикир кьилиз акьатрай!

Гьабуруни чпин дердийриз дарман жузун тIалабнай.

– А тарцин дувулар фена кьизилра акIанва. Кьизилар хкудайла, чIварахри чиликай менфят кьахчуда, жанавурдизни лагь хьи, ам и вилайтда авай лап ахмакь касдин кьил кIасайла сагь хьижеда.

Сагьрай лагьана, разивилелди хьфизвай кесиб кас таниш тарцив ахкакьда.

– Гьан, гьикI хьана, лагьанани вуна зи патахьай?

– Эхь, ви дувулар кьизилрал гьалтнава. А кьизилар хкудайла вун сагь хьижеда.

– Хкудур ман, чан стха, вазни хьсан жеда, зазни,– тавакьу ийида тарци.

Ваь, зун ваз гьакьван ахмакь яни, вун патал ина чил эгьуьнциз. Зи кьизилар дагьдин кIане гьазур я, – жаваб гана, хтана гьалт хьийида ам агьа патал вич вилив хуьз акьвазнавай жанавурдал.

– ГьикI хьана, чан стха, вуна заз са дарман-дару гьанани?

– Эхь, и вилайтда виридалайни ахмакь инсандин кьил тIуьрла вун сагь хьижеда лугьузва.

– Хьсан я. Бес ви дердиниз са куьмек хьанани? – хабар кьурла, галат хьана ацукьна рахазвай итимди адаз хьайи-хьайивал ихтилатда.

– Валай ахмакь кас и вилайтда заз мад бажагьат жагьида, – лагьана, жанавурди вичин эхиримжи кьува-тралди хкадарна, адан кьил кIасда.

Махунин айгьам ам я хьи, Аллагь-Таалади (шукур хьуй Вичин чIехивилизни регьимриз!) инсандиз кьил-кIвач, акул-камал, хушбахтдаказ яшамин жедай вири мумкинвилер ганва. Цавай аватна сиве гьатуй лугьуз гьакI ацукьна виже кьведач. Бахт-девлет фагьумлу, гьакьисагь зегьметдин нямет тирди аннамишна кIанда.

«Шерифали бубадин насигьатар» ктабдай

Вниманию населения

Центр занятости в МО «Ахтынский район» информирует безработных граждан и ищущих работу граждан о наличии вакансий в организациях, осуществляющих деятельность на территории Вологодской области по специальностям:

- Авиационный механик по планеру и двигателям
- Автоматчик холодновысодочных автоматов
- Автомеханик
- Боец скота
- Врачи
- Грузчик

Вун амаз рекьидач

Цир пис азарлу хьанвай. Райондайни са шумудра дуктурар кьезвз хьфена. Дава-дарман жагьанач. Са шумуд йикьалай хуьре Цир чандик ква лагьай ван чкIана.

Дуст начагь хьанва лугьуз гьамлу хьанвай Арчу хиялри тухванвай. Бейхабар адан кьилиз са фикир атана. Ада, секуьдилай кьарагьна, Циран кIвализ чукурна.

КIвалин кьен инсанрив ацIанвай.

– Арчудиз рехь це! Арчудиз рехь це! – лагьана са шумуда.

Дишегьлияр кьерех хьана. Вилер акьална, месел

ХунI гуьзел я Ахцегьрин тарих!

Редакциядиз чар

«Райондин «Цийи дуьнья» газетдай (30.09.2025, №40) редактор Д.Ш.Шерифалиеван «Игитар рикелай алуд тийин» тIвар алаз чи баркаллу хва Гьасанагъа Агьмедовакай кхьенвай итижлу макъала кIелайла (ам рикел хкунай пара къадар сагърай!), зи рикел жуван хуси архивдани адакай шаир Шихнесир Къафланован макъала авайди хтана. Ам рагьметлу шаирди Гьасанагъадиз Ахцегъа 1986-йисан февралдиз цийи гуьмбет эцигдайла кхъейди тир.

Женчи революционер, яру аскеррин командир Гьасанагъа Набиевич, инктилабдинни граждан дяведин инсафсуз вакъиайрин цIаярай акъатна хайи ватандиз хтай къегьал хва, 1930-йисуз Дагъустанда саки Советрин власть гъалиб хъайидалай къулухъ гуя ислягъ уьмуьрда жуван кIвале душманрин гъилик къена. Ш.Къафланован макъала, зи фикирдалди, Д.Шерифалиеван макъаладиз къуват яз, яни Гьасанагъа Агьмедов алай девирдин несилдиз гъакъикъатдани вуж ятIа чирун патал чап авуртIа хъсан я».

Вичин вахтунда райондин газетдиз акъатай макъалани галаз гъа ихътин чар атана редакциядиз зегьметдин ветеран ахцегъви Керем Керемован тIварцIелай. Керем бубадиз чухсагъул лугъуналди, гьелбетда, чна ам гузва, буюр.

Шихнесир Къафланов, 1986-йис.

Авайлани Москвада
Ахцегьрикай фикирда за.
Эгер къуват авайтIа захъ,
Адаз лувар тукьлуьрдай за.

Эхъ, Ахцегьрал зун мегърибан дидедал хъиз, пагъливан бубадал хъиз, эрзиман сусал хъиз ашукъ я.

Зи макан, дамах я вун, Ахцегьар,
Илгъамдин булах я вун, Ахцегьар.

Дугъриданни, Ахцегьар тарихдин вилик уьзуьбагъ я. Советрин власть патал машьур большевикар - революционерар хъайи Агъсиевни Айдинбегов, Герейхановни Османов ва масабур тарихдиз савкъват яз гайиди Ахцегьар я. Юкъ алгъурна абурун тIварариз, ялавлу крариз, гуьмбетризни сурариз, чи къисметдал гьалтай мублагъ йикъариз икрам авун чи буржи я. Абурун тIварар авай сийгъ (список) Агьмедов Гьасанагъади яргъи хъувунал чна дамахзава.

Агьмедов Гъанагъа. Вуж ятIа ам?
Гьасанагъа – агъайриз тIвар ягъайди,
Иштягъ еке нахайриз хал ягъайди.
Куьруь уьмуьр, къени уьмуьр хъайиди,
Гъа уьмуьрни чи югъ патал гайиди.

Вичин рикI алай свас Сувараз ва гъам хътин виш агъзурриз эбеди суварар акун патал тапанчидал гъил алаз, ленинизмдал къил алаз женгера хъайи Гьасанагъади Терский, Астраханский, Бухарский ва маса фронтра, партизанрин гьерекатра жуьрэтлу командир яз зурба уьткъемвал, къастунал мягъкемвал къалурна.

Къанни цIуд лагъай йис. Гьасанагъади чIехи къачагъдила чар къачузва. «Эгер ваз ви балаяр етим хъана кIанзавачтIа, большевикрин гурцIул, вуна зи винел ружа кхаждай жуьрэт ийидач!».

«Элдин къажгъан муркIадалди ргада», лугъуда бубайрин камаллу мисалда. Элдин къажгъандал звал гъизвай Гьасанагъа вичиз хабар авачир ханрин кIеретI кукIварун мураддалди Самурдин лепейрал къин къуна Хинерин тепейрал кхаж жезва. Садрани папаз сир ахъа тийидай Гьасанагъади и сеферда лугъузва: «Сувар! Уьмуьр я четин тир сегъне, адан а къилни гзаф дегъне. Гъамлу къисметдин лукI хъана, азабрин юкъва завай уьмуьр тухуз жедач. Тебиятди аз гъалаба квай рикI ганва. Заз вахтунни эверзава. Зун зи вафалу шивци гуьзетзава. Эгер...», - са геренда фикиррик акатзава Гьасанагъа, - эгер зун кIе кIвализ элкъуьн тавуртIа, ваз зи веси хъуй, душмандиз вилин накъвар къалурмир. Зи патахъай гъар пакамахъ, гъа и зун кIваляй экъечIавай вахт рикел гъиз, зи бицIеказ – Айниедиз темен це!».

Самурдин лепейри, дерейрин тепейри Агьмедоваз «хийирлу сефер хъуй!» лугъузва. Амма хипен хамара гъахънавай жанавуррин къара гуьлле инсафсузди хъана. Гьасанагъа и сеферда тIурфандин къуш хъиз, рагалай аватна. Белки и декъикада, вич агъуз аватуналди, ада азадвилдин чархачиди хъиз, къвезмай несилин къисмет гуьндурдиз, рагъ хъиченвай кукIушриз кхажна.

Пехъери рекъидайла сагъламвилихъ гзаф абалмишда, амма лекъери, адет яз, кисна чан гуда. Гьасанагъади гегъенш майданрихъ умудлу лекъре хъиз чан гана.

Советрин властди Айниседиз бубавал авуна. Ам бубадиз вафалу яз чIехи хъана.

Адаз Миграгърикай къвед лагъай ватан-хуьр хъана. Ина ада колхоздин чуьллера гьекьер авадарна. 7 аял чIехи авуна, тербияламишна. Сада яргъал кеферпата инженервиле кIвалахзаватIа, муькуьда регъбердин портретар алай гамар хразва, пуд лагъайда демо-

кратвилдин рекъел элячIнавай чи дуст Афгъанистандин аслу туширвал душманрикай хуьзва. Айниседин уьмуьрдин юлдаш къалпвал чин тийидай кеспидаз вафалу къуллугъчи я. Адан къве стхади Ватандин ЧIехи дяведин фронтра чанар къурбандна. Пуд лагъайдини – жегъилрин халис насигъатчи Нажмудин Алдиевни дяведин иштиракчи я.

Лезги Чапай, къазва лугъуз чил Советрин кIвачи,
Кулак къачагъар пад жез хъиткъинзава.
Мягъкемдиз къуна Ленинан уьлчуь,
ВикIегъ самурви женгериз физва.

Пурар ястух я, тик рагарни – мес,
Халкъдин гъамарни - бармак я къилел.
Адан япава Шарвилидин сес,
Ажудакказ ам атанвач чилел.

Тух тушиз руфун,куьгъне яз чухва,
Тунай ада кIвач мерд ях уьзенгда.
Гуьллеяр тушир, агъу тир халкъдин,
Акъатзавайбур адан тфенгдай.

Жуьрэтдин пайдах гваз ганай ада
Авамвизлини мичIивилиз кIур.
Белки гъаджанны лайихвал ятIа,
Тестикъар авун Советрин гъукум.

Гьасанагъаяр хъайивиляй чахъ,
Валентинри лув гана цIаярай.
Алискероври авуна уях
Ахварал фенвай чилер яргъара.

Гьасанагъаяр хъайивиляй чахъ,
Къияс элкъвена жанлу уьмбетдиз.
Агъедни Салигъ, Гьасанни Къемер,
Лайихлу хъана халкъдин гуььрметдиз.

Гьасанагъаяр хъайивиляй чахъ,
Элкъвена рагар шегъерриз гуьрчег.
Умудсузвилин кесибвилин чарх –
Ишигъламан тир дерейриз гуьрчег.

Гьасанагъаяр хъайивиляй чахъ,
Ахцегъар чIехи тарихда гъатна.
Саиматарни Гъажимегъамедар
Вири уьлкведин тарифда гъатна.

Хъанач бубаяр гъавайда гъелек:
ЭкъечIна тумар ивийрав цайи.
КуькIвена кьиле гележегдин экв,
Уьлкведиз данм чимивал гайи.

ХунI гуьзел я Ахцегьрин тарих,
Баркалла гъайи виждандал хуьруьн.
Игитрин тIварар хъунухъ я лайих
Школайрални майданрал хуьруьн.

Пагъливан рикел хкизва

«Ахцегъ район» муниципалитетдин къил Абдул-Керим Палчаеван гуьзчивилик кваз 18-октябрдиз «Ахты» спорткомплекса азаддиз къуршахар къунай чи машгъур пагъливан, хиневни Къурбан Агъаев (1935-1997) рикел хкуниз талукъ чIехи турнир кьиле тухуда. Турнирдин къилин мурад-метлеб районда спортдин и жуьредиз къетIен фикир гун, кIелуникай азад вахтунда школьникар спортдал желбун, республикадин жегъилрин арада дуствилин алакъаяр мягъкемарун я. Акъажунриз Къиблепатан Дагъустандин районринни шегъеррин командайриз теклифзава.

Къейдин, Агъаев Къурбан Агъаевич 1935-йисуз Ахцегъ райондин Хи-

нерин хуьре зегьметкеш чIехи хизанда дидедиз хъана. Гъеле гъвечIизамаз тIебии къуватдални дирибашвилел тафаватлу гада муаллимри гъеле гъазурвални авачиз азаддиз къуршахар къунай Ахцегъ райондин ва районрин арадин гъасиррал гъидай ва вичихъ галаз гавичIавайбур гъасятда магълуб жезвай. И кардиз, гьелбетда, Ахцегъ райондин спорткомитетди дикъет гана, ам райондинни республикадин акъажунрал желбна.

Къурбан Агъаеван алакъунар иллаки ада Ахцегърин школа - интернатда кIелдайла ахцегъви машгъур пагъливан ва спортдин тешкилатчи Мирза Къазиметован, азаддиз къуршахар къунай Дагъустанда СССР-дин спортдин 1-мастервилин дережа къачур Абдулалли Гъаниеван гъилик ачух жезва. ИкI, 1960-йисуз Къурбан Агъаева азаддиз къуршахар къунай ва самбодай Дагъустандин ва РСФСР-дин чемпионатра гъалибвилин 1-чкаяр къазва. 1963-йисан 22-октябрдиз Махачкъалада азаддиз къуршахар къунай РСФСР-динни Ирандин гужлу пагъливанрин арадин турнирда тафаватлу хъайи дагъви жегъилди вичикай саки вири дуьньядиз хабар гузва. 1964-йисуз адакай юкъван заланвилин категориядин пагъливанрин арада СССР-дин чемпионатдин гимишдин призёр хъана.

Турнир Къурбан Агъаев дидедиз хъайидалай инихъ 90 йис тамам хъунихъ галаз алакъалу яз кьиле тухузва.

Камалдин хазинадай

Аллагъди кхъенвайди сандухда туртIани амуькдач (абх.)
БалкIан къейила ник амуькда, инсан къейила - адан крар, рахунар (абх.)
Яшамиш жезвайла тIуьн герек къвезва, къейила - кафан (амх.)
Алукъайди къарагъра, рагъметдиз фейиди - рикел хкваш (амх.)
Инсандин къиникъ япун кIанел алайди я (араб.)
Уьмуьр гъикI башламишайтIа, гъакI финни ийида (асир.)
Къиникъ гум я, ам гъи тIеквендай хъайитIани гъахъда (асир.)
Рагъметдиз фейидахъ накъвар авадаруналди чан хкиз жедач (башк.)
Виридахъ галаз къин хъсан я, текдиз яшамиш жедалди (вьет.)
Хайила яшамиш жедай чка хъанач, къейила - кучуддай (вьет.)
Вири рагъметдиз фидайди я, амма виридахъ сад хъиз шехъдач (гагауз.)
Инсан бубу я: ахъа хъана - шуйткъведа (гагауз.)
Инсан кака хътинди я: аватна хада - кака амач (гагауз.)
Мугъманни хабар тавуна къведа, ажални (къиргъ.)
Чидач вуж фад рекъидатIа: кал рекъидани, тахъайтIа - дана (туьрк.)

Райондин «Цийи дуьнья» газетдин редакциядин къуллугъчийри
СЕЛИМОВ Нажим
вахтсуздаказ рагъметдиз финихъ галаз алакъалу яз, адан хизандиз ва мукъвакъилийриз дериндай хажалат чIугуналди, башсагълугъвал гузва. Рагъмет хъурай вичиз!

Райондин «Цийи дуьнья» газетдин редакциядин къуллугъчийри Аслан ва Гульнара Магъмудовриз играми диде
Гульяра
кечмиш хъуниз килигна, дериндай хажалат чIугуналди башсагълугъвал гузва. Рагъмет хъурай вичиз!

ПОДПИСКА

2026-ЙИСАН I-ПАЙ ПАТАЛ
«ЦИЙИ ДУЬНЯ»
ГАЗЕТ КХЪИЗ БАШЛАМИШНАВА
Ругуд варз патал почтадай газет кхьинин къимет 573,84 манат, йис патал 1147,68 манат я.
Редакциядай ва я киоскдай квевай чи газет, гъа виликдай хъиз 250 манатдай (йисан газетрин къимет-500м.) кхъиз жеда.
Играми районэгълияр! Чна квез хайи «Цийи дуьнья» газет кхьиниз эверзава. Икърардин бинедаллаз подпискадин пул редакциядин счетдиз ягъайтIани жеда. Газет кхьин 20-декабрдалди давам жезва.
Чи реквизитар: ИНН - 0504007157 КПП - 050401001 Р/СЧЕТ -4070181700001000026 Л/СЧЕТ - 2003Ш29490 БИК -048209001

Цийи дуьнья (Новый мир)

Учредитель:
Администрация
муниципального района
"Ахтынский район"
Главный редактор
Д.Ш.ШЕРИФАЛИЕВ

Газета перерегистрирована Управлением федеральной службы по надзору в сфере связи, информационных технологий и массовых коммуникаций по РД 22 января 2019 г. Регистрационный номер ПИ № ТУ 05-00401.

Позиция редакции может не совпадать с точкой зрения авторов, которые несут ответственность за достоверность и объективность предоставленных для публикации материалов. Рукописи не рецензируются и не возвращаются. При перепечатке ссылка на «Новый мир» обязательна.

Адрес редакции и издателя:
368730, РД, Ахтынский район, с. Ахты, ул.Герейханова, д.33.

Телефон главного редактора
8(988)-654-59-49
Электронная почта газеты:
newworld1928@mail.ru

ИНДЕКС 63312
Газета «Новый мир» отпечатана в
ООО «Типография-М» по адресу: г.Дербент,
ул.С.Курбанова, 25. Электронная версия газеты
на сайте www.akhty.ru

По вопросам качества печати обращаться
в типографию ООО «Типография-М»
Время подписания в печать по графику 14.00.
Подписано в печать 14:00
Газета выходит 52 раза в год.
Тираж 1500 экз. Заказ № _____